

kirkelig Form der, hvor man ikke længere er paa det kirkelige Standpunkt. Saa snart man er udenfor de Samsfund, hvor Ægtefæb hidtil kunde slutes for kirkelige Embedsmænd, der tillige ere Statens Embedsmænd, og hvor Statens Forordninger altsaa ere tilfredsstillende, siger Fleertallets Forslag: Nu have vi ikke med noget Kirkeligt at gjøre; thi det Kirkelige, der maaskee er her, som kan være høist agtværdigt for det enkelte Samsfund, det er ikke fremtraadt og har ikke ladet sig anerkjende af Staten, og Staten kan altsaa ikke benytte det for den Side af Ægtefæbet, der er Staten magtpaaliggende, og Staten kan heller ikke paa den anden Side fordrø af alle disse Samsfund, at de paa hiin Maade skulle lade sig formeligt anerkjende, skulle antage saadanne Former som de, Staten ønsker at foreskrive, for at sikre sig det borgerlige Næmed.

Hvad er det nu Forslaget fra den ærede Rigsdagsmand for Ringkjøbing Amts 3die District (Damgaard), siger? Det siger: Vi ville gaae ind paa at anerkjende hvilken som helst Form som et religiøst Samsfund foreskriver og vedtager som den for dette Samsfund religiøst eller kirkeligt gyldige Form for Ægtefæbets Stiftelse, aabenbart, for at vedligeholde en kirkelig Form saalænge som muligt. Nu bruger den ærede Forslagsstiller, for at betegne denne Mulighed, hvorvidt man kan gaae, Udtrykket „bestaaende Samsfund;“ men, hvorvidt han herved udstrækker eller indskrænker Anvendelsen af det borgerlige Ægtefæb i Sammenligning med Udvalgets Fleertals Forslag, er imidlertid, som det har vilst sig, ikke utvivlsomt. Det borgerlige Ægtefæbs Berettigelse begynder for ham først der, hvor de bestaaende Troessamsfund høre op. For de Herrer, der nu idag tildeels have tiltraadt hans Forslag, og for mig selv strækker sig Begrebet af bestaaende Troessamsfund meget vidt (Hør!), og derfor bliver, naar man tager det i denne Betydning, Anvendelsen af det borgerlige Ægtefæb indskrænket til et overordentligt ringe Antal, medens derimod Formerne for Indgaaelsen af Ægtefæb efter de enkelte Troessamsfunds Stik kunne blive mange. Andre derimod sige: nei, dette er ikke Meningen af Navnet „bestaaende Troessamsfund;“ for at et Samsfund kan kaldes „bestaaende“,

maa det være paa en vis Maade autoriseret; det maa have fremlagt sin Organisme og sine Former, og disse maae af Staten være prøvede og indtil en vis Grad serkjendte for betryggende. Den Opfatning af Begrebet vedsender Forslagsstilleren sig, og derved udvides igjen Kredsen af dem, for hvem borgerligt Ægtefæb bliver anvendeligt, noget. I det Hele synes imidlertid, ved at sætte de bestaaende Troessamsfund for de anerkjendte, Grændsen for det borgerlige Ægtefæb at blive snevret; men bestemt og tydeligt bliver den ikke, og, for at kunne indskrænke den, tillægges der Statens Krav mindre Vægt, end der bør. Forslagsstilleren vil ikke indrømme Staten, hvad Staten har Ret til, at sige: Ved alle disse Samsfund, hvis religiøse Former jeg ikke har prøvet og ikke kan blande mig i, der foreskrives jeg en vis borgerlig Form, som Bæstendene skulle underkaste sig. Han vil overlade Formen til hvert Samsfund selv; først, naar et Samsfund selv siger, at det ikke erkjender nogen kirkelig Form for Ægtefæbet, ja, saa maa endelig det borgerlige Ægtefæb indrømmes, eller, naar der kommer Individuer, som slet ikke høre til noget saadant Samsfund, der i Forslagsstillerens Mening kan kaldes et bestaaende Troessamsfund. Det er dette, som allerede fra en anden Side er blevet fremhævet af den ærede Ordfører, men jeg troede ikke, at det var ganske uvigtigt, at gøre opmærksom paa Forholdet fra den Side, hvor fra jeg her har omtalt det, nemlig forsaavidt her viser sig en Bestræbelse efter at fastholde en i en vis Betydning kirkelig Form. Nu ønsker jeg i høj Grad, at der maa være en Trang hos Folket til det Kirkelige, men jeg troer, at Staten maa have visse bestemte og begrænsede Former, som den kan holde sig til, og det forekommer mig i høj Grad at være besynderligt at sige, at der ligger en Troestvang deri, at det foreskrives Nogen at underkaste sig en borgerlig Handlings Form. Den borgerlige Form kan og maa man underkaste sig, hvilken Tro man end har; thi den berører ikke Troen, og derfor kan jeg ikke gøre den Indvending gjældende og har aldrig gjort den eller nogen Antydning deraf gjældende, at det skulde være en Tvang imod Folketkirkens enkelte Med-